

یادگیری سازمانی و سازمان یادگیرنده

(پژوهش با هدف ساخت و اعتباریابی مقیاس سنجش)

نگارش:

مهدی گازر

سرشناسه	:	گازر، مهدی، ۱۳۶۲.
عنوان و نام پدیدآور	:	یادگیری سازمانی و سازمان یادگیرنده / مهدی گازر.
مشخصات نشر	:	تهران: پرتوک، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۸ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۶۹۴۱-۴-۳
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
موضوع	:	یادگیری سازمانی
رده‌بندی کنگره	:	۱۳۹۵ ی ۲/ک ۵۸/۸۲ HD
رده‌بندی دیوید	:	۶۵۸/۳۱۲۴
شماره کتابخانه ملی	:	۴۴۶۳۳۵۹

شماره سنامه کتاب

نام کتاب	:	یادگیری سازمانی و سازمان یادگیرنده
مؤلف	:	مهدی گازر
ناشر	:	پرتوک
صفحه‌آرا	:	نسیم امیری
چاپ و صحافی	:	سورنا
قیمت	:	۹۰۰۰ تومان
نوبت و سال چاپ	:	اول/ ۱۳۹۵
شمارگان	:	۱۰۰۰ نسخه

پیشگفتار

امروزه، تنبیر و تحولات سریع عوامل محیطی، میزان پیچیدگی و ابهام را افزایش داده و مدیریت سازمان‌ها با چالش‌های جدی رو به رو کرده است. در چنین شرایطی، استفاده از پارادایم قدیمی فرماندهی و کنترل که بر تخصص‌گرایی و کارایی تأکید دارد و منجر به ایجاد سازمان‌های پنهان بخشی شده است، چاره‌ساز نیست. برای حفظ رقابت و مزیت رقابتی در مقابله سریع با چالش‌ها، شرکت‌های پیشرو از سازمان‌ها در حال گسترش است که "سازمان یادگیرنده" نام دارد. در این سازمان‌ها، برای فرایندهای چون تیم‌سازی، کاهش سطوح میانی مدیریت و بکارگیری فرایندهای یادگیری، رد فیصل شاخص‌سازی و تجربه‌اندوزی تأکید می‌شود. در این سازمان‌ها تمرکز بر یادگیری، است. تیمی و یارویی با چالش‌های آتی تلقی می‌شود. لازم است ذکر شود که سازمان‌ها به طور اتفاقی یادگیرنده نمی‌شوند، بلکه حرکت به سمت یادگیرنده شدن، مستلزم برنامه‌ریزی و تلاش‌های هدفمند است. مدیران و رهبران سازمان، همان‌گونه که برای موضوعاتی چون بهبود و توسعه سازمان، برنامه‌ریزی می‌کنند، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و هدفمند برای ارتقای سطح یادگیرنده بودن سازمان می‌باشند و برای این منظور باید بدانند که سازمان آنها به چه میزان ویژگی سازمان یادگیرنده را در خود ایجاد کرده است تا بتوانند برای حرکت از وضع موجود به سمت وضع مطلوب یادگیرندگی، برنامه‌ریزی کنند. بنابراین، آنها برای آگاهی از میزان یادگیرنده بودن سازمان، نیازمند ابزار

مناسب سنجش ویژگی‌های سازمان یادگیرنده می‌باشند. در این تحقیق براساس بررسی کتب، مقالات و پژوهش‌های انجام شده در زمینه ویژگی‌های سازمان یادگیرنده، ساخت و اعتباریابی مقیاسی برای سنجش ویژگی‌های سازمان یادگیرنده در شرکت آلومینیوم ایران مد نظر قرار گرفت. با توجه به اهمیت سازمان‌های یادگیرنده و نقش آن در اجرای فعالیت‌های سازمان‌های موفق، تأثیر آن در شرکت آلومینیوم ایران مورد بررسی قرار گرفته است. در راستای این تحقیق ابتدا متغیرهای هر بخش مشخص شده و چارچوب مفهومی تحقیق طراحی گردید. بعد از طراحی چارچوب و جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه، به بررسی تأثیر هر یک از ویژگی‌های سازمان‌های یادگیرنده از جمله ویژگی‌های نیروی انسانی، زیرساخت‌های رهبری، ویژگی‌های مأموریت/استراتژی، ویژگی‌های فرهنگ سازمانی، یادگیری سازمانی و ویژگی‌های طرح سازمانی بر سنجش سازمان‌های یادگیرنده پرداخته شد. برای انجام این تحقیق و تعیین روابط، شرکت آلومینیوم ایران به عنوان نمونه برای آزمون در نظر گرفته شد و افراد پاسخ دهنده با پرسشنامه مشخص شدند. در مرحله بعد پرسشنامه به صورت حضوری بین افراد پخش و جمع‌آوری گردید. داده‌های حاصل از تلخیص پرسشنامه، با استفاده از روش حداقل مربعات جزئی و نرم‌افزار اسمارت پی ال اس (Smart PLS)، مورد آریایی و تحلیل قرار گرفت. برای بررسی پایایی از ضرایب بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی و نیز برای بررسی روایی از معیارهای روایی صوری، همگرا و واگرا استفاده شد. در ادامه برای برازش مدل ساختاری از دو معیار R^2 و Q^2 بهره گرفته شد و نیز برازش مدل کلی از طریق معیار GOF سنجیده شد که با مقدار متوسط ۰۶۲۵۱ برازش مدل کلی به صورت "قوی" تأیید شد. در نهایت با توجه به میزان ضریب مسیر ۰۸۲۴ و آماره تی ۲۳۰۵۲۵ در ویژگی اول مربوط به ویژگی‌های نیروی انسانی، ضریب مسیر ۰۸۲۲ و آماره تی ۲۶۰۳۵۸

در ویژگی دوم مربوط به ویژگی‌های رهبری، ضریب مسیر ۰.۸۸۳ و آماره تی ۴۲.۲۹۹ در ویژگی سوم مربوط به ویژگی‌های ماموریت/استراتژی، ضریب مسیر ۰.۸۶ و آماره تی ۳۱.۷۹۷ در ویژگی چهارم مربوط به ویژگی‌های فرهنگ سازمانی، ضریب مسیر ۰.۸۷۳ و آماره تی ۳۹.۰۸۸ در ویژگی پنجم مربوط به یادگیری سازمانی و نیز ضریب مسیر ۰.۸۴۴ و آماره تی ۳۰.۶۱۲ در ویژگی ششم مربوط به ویژگی‌های طرح سازمانی، کلیه ویژگی‌های تحقیقی سازمان یادگیرنده و استخراج شده از پژوهش‌ها و مقالات به عنوان ویژگی‌های سازمان یادگیرنده در شرکت ایرالکو نیز مورد تایید و پذیرش واقع شد و در نهایت مقیاس و مدل پیش‌بینی شده با توجه به نتایج به دست آمده به عنوان معیاری برای سنجش ویژگی‌های سازمان یادگیرنده در شرکت آلومینیوم ایران مورد پذیرش واقع گردید.

مهدی گازر

پاییز ۱۳۹۵

فهرست

فصل اول: کلیات تحقیق	۱۵
۱-۱. مقدمه	۱۷
۲-۱. بیان مساله	۱۷
۳-۱. اهمیت و ضرورت تحقیق	۲۰
۴-۱. اهداف تحقیق	۲۰
۵-۱. سوالات تحقیق	۲۰
۶-۱. چارچوب مفهومی تحقیق	۲۱
۷-۱. تعریف مفاهیم و اصطلاحات تحقیق	۲۲
۸-۱. کلیات روش تحقیق	۲۳
۹-۱. قلمرو تحقیق	۲۳
فصل دوم: بررسی ادبیات و پیشینه تحقیق	۲۵
۱-۲. مقدمه	۲۷
۲-۲. مبانی نظری تحقیق	۲۸
۱-۲-۲. یادگیری سازمانی	۲۸
۱-۱-۲-۲. اهمیت یادگیری سازمانی	۳۵
۲-۱-۲-۲. انواع یادگیری سازمانی	۳۶

- ۳۹..... ۳-۱-۲-۲ سطوح یادگیری
- ۴۰..... ۴-۱-۲-۲ مراحل یادگیری
- ۴۲..... ۵-۱-۲-۲ ابعاد یادگیری
- ۴۳..... ۶-۱-۲-۲ تعهد به یادگیری
- ۴۴..... ۲-۲-۲ سازمان یادگیرنده
- ۴۵..... ۱-۲-۲ اجزای سازمان یادگیرنده
- ۴۶..... ۲-۲-۱ زمینه‌های شکل‌گیری نظریه سازمان یادگیرنده
- ۴۷..... ۲-۲-۲ ایجاد یک سازمان یادگیرنده
- ۴۹..... ۴-۲-۲ راهبردهای گسترش سازمان یادگیرنده
- ۵۱..... ۵-۲-۲-۲ سبوت سازمان یادگیرنده و یادگیری سازمانی
- ۵۱..... ۶-۲-۲-۲ مقایسه سازمان یادگیرنده و مدیریت دانش
- ۵۳..... ۷-۲-۲-۲ رویکردهای سازمان یادگیرنده
- ۵۸..... ۳-۲ معرفی جامعه آماری تحقیق
- ۵۸..... ۱-۳-۲ تاریخچه
- ۵۸..... ۲-۳-۲ سیر مالکیت شرکت
- ۶۰..... ۳-۳-۲ چارت سازمانی
- ۶۱..... ۴-۳-۲ افتخارات
- ۶۳..... ۴-۲ مروری بر پژوهش‌های داخلی و خارجی
- ۶۳..... ۱-۴-۲ تحقیقات داخلی
- ۶۶..... ۲-۴-۲ تحقیقات خارجی
- ۶۹..... فصل سوم: روش اجرایی تحقیق
- ۷۱..... ۱-۳ مقدمه
- ۷۱..... ۲-۳ روش تحقیق
- ۷۳..... ۳-۳ جامعه آماری
- ۷۴..... ۴-۳ روش نمونه‌گیری

۷۵	۵-۳. ابزار گردآوری اطلاعات
۷۵	۱-۵-۳. روش های کتابخانه ای
۷۵	۲-۵-۳. روش های میدانی
۷۸	۶-۳. ویژگی های فنی ابزار گردآوری اطلاعات
۷۸	۱-۶-۳. پایایی
۸۰	۲-۶-۳. روایی
۸۰	۱-۲-۶-۳. روایی همگرا
۸۱	۲-۲-۶-۳. روایی صوری
۸۱	۳-۲-۶-۳. روایی واگرا
۸۱	۷-۳. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات
۸۷	فصل چهارم: محتوا و تحلیل داده ها
۸۹	۱-۴. مقدمه
۹۰	۲-۴. توصیف متغیرهای تحقیق
۹۱	۳-۴. تحلیل آمار توصیفی داده های تحقیق
۹۶	۴-۴. تحلیل استنباطی داده ها
۹۷	۱-۴-۴. آزمون مدل اندازه گیری
۱۰۱	۲-۴-۴. بررسی برازش مدل های ساختاری
۱۰۱	۱-۲-۴-۴. ضریب تعیین
۱۰۲	۲-۲-۴-۴. معیار Q^2
۱۰۳	۳-۴-۴. بررسی برازش بخش کلی
۱۰۴	۵-۴. بررسی ویژگی ها
۱۰۴	۱-۵-۴. ضرایب معناداری T
۱۰۵	۲-۵-۴. ضرایب مسیر
۱۰۷	۶-۴. بررسی ویژگی های سازمان یادگیرنده در شرکت آلومینیوم ایران (ایرالکو).....
۱۰۷	۱-۶-۴. ویژگی اول

۱۰۷	 ۲-۶-۴ ویژگی دوم
۱۰۸	 ۳-۶-۴ ویژگی سوم
۱۰۸	 ۴-۶-۴ ویژگی چهارم
۱۰۹	 ۵-۶-۴ ویژگی پنجم
۱۰۹	 ۶-۶-۴ ویژگی ششم
۱۱۱	 فصل پنجم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات
۱۱۳	 ۱-۵ مقدمه
۱۱۳	 ۲-۵ مروری بر موضوع تحقیق و روش اجرای آن
۱۱۴	 ۳-۵ تحلیل و تفسیر نتایج حاصل از ویژگی‌های پژوهش
۱۱۸	 ۱-۳-۵ مقایسه نتایج تحقیق با تحقیقات قبلی
۱۲۱	 ۴-۵ کاربردهای تحقیق
۱۲۱	 ۱-۴-۵ کاربردهای نظری
۱۲۲	 ۲-۴-۵ کاربردهای مدیریتی
۱۲۴	 ۵-۵ محدودیت‌های پژوهش
۱۲۶	 ۶-۵ پیشنهادهایی برای تحقیقات آتی
۱۲۷	 ۷-۵ خلاصه
۱۲۹	 منابع و مآخذ
۱۳۱	 منابع فارسی
۱۳۵	 منابع لاتین
۱۴۱	 پیوست‌ها و ضمیمه
۱۴۳	 پیوست ۱: پرسشنامه
۱۴۷	 پیوست ۲: جدول نتایج بارهای عرضی (Cross Loading) برای روایی واگرا